

Polskie Towarzystwo Medycyny Rozrodu i Embriologii

www.ptmrie.org.pl

e-mail: ptmrie@ptmrie.org.pl

tel.: 22 566 80 08

Koronawirus SARS-CoV-2:

**Stanowisko Polskiego Towarzystwa Medycyny Rozrodu i Embriologii (PTMRIE),
Sekcji Płodności i Niepłodności
Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników (SPiN PTGiP) oraz
Konsultanta Krajowego w dziedzinie Endokrynologii Ginekologicznej i Rozrodczości
w kwestii leczenia niepłodności
w okresie zagrożenia zakażeniem koronawirusem SARS-CoV-2.**

Aktualizacja nr 3 z dnia 28 października 2020 roku

Wobec nowej fali zakażeń wirusem SARS-CoV-2 i stale trwającej epidemii COVID-19 Polskie Towarzystwo Medycyny Rozrodu i Embriologii (PTMRIE), Sekcja Płodności i Niepłodności Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników (SPiN PTGiP) oraz Krajowy Konsultant w dziedzinie Endokrynologii Ginekologicznej i Rozrodczości w zgodzie z aktualnym stanowiskiem międzynarodowych towarzystw naukowych zajmujących się zdrowiem reprodukcyjnym człowieka (ESHRE - Europejskiego Towarzystwa Rozrodu Człowieka i Embriologii, ASRM - Amerykańskiego Towarzystwa Medycyny Rozrodu oraz IFFS – Międzynarodowej Federacji Towarzystw Płodności) podtrzymują swoje poprzednie stanowiska (z dnia 16 marca, 25 kwietnia oraz 01 czerwca 2020 r.) w sprawie leczenia niepłodności, wskazując, iż praktycznie każda niepłodność dotycząca parę wymaga wdrożenia niezwłocznej diagnostyki i leczenia i nie powinna być odraczana.

Jednocześnie zwracamy szczególną uwagę na konieczność stałego monitorowania stanu epidemicznego w Polsce, stosowania się do zaleceń Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Ministerstwa Zdrowia. Zaleca się:

1. ocenę ryzyka epidemicznego;
2. stworzenie procedur operacyjnych w celu ustalenia aktywnych strategii mających na celu ograniczenia ryzyka, maksymalizacji bezpieczeństwa i utrzymania ciągłości pracy;
3. posiadanie planu awaryjnego na wypadek konieczności przerwania leczenia niepłodnej pary.

Rekomendujemy wdrożenie zasad opisanych w dokumencie, pt.: „Podstawy bezpiecznej pracy w ośrodku medycznie wspomaganego prokreacji i banku komórek rozrodczych i zarodków. Wytyczne Polskiego Towarzystwa Medycyny Rozrodu i Embriologii (PTMRIE), Sekcji Płodności i Niepłodności Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników (SPiN PTGiP) oraz Konsultanta Krajowego w dziedzinie Endokrynologii Ginekologicznej i Rozrodczości do stworzenia wewnętrznych procedur bezpieczeństwa epidemicznego w Ośrodkach Medycznie Wspomaganej Prokreacji i Bankach Komórek Rozrodczych i Zarodków w czasie epidemii koronawirusa SARS-CoV-2”, w oparciu o ocenę rzeczywistego zagrożenia i skali zachorowań w Polsce (wg opracowania ESHRE: <https://www.eshre.eu/covid19wg>).

Istotnym aspektem w leczeniu pacjentów w sytuacji trwającego stanu zagrożenia epidemicznego jest informowanie pacjentów o:

- aktualnym stanie wiedzy dotyczącym wpływu wirusa SARS-CoV-2 na przebieg ciąży i zdrowie dziecka;
- ryzyku przerwania leczenia na każdym jej etapie z uzasadnionych względów, w tym m.in. z powodu zakażenia lub objęciem kwarantanną samego pacjenta lub personelu medycznego; alokacji zasobów ludzkich do jednostek szpitalnych; innych regulacji krajowych mających wpływ na funkcjonowanie ośrodków medycznie wspomaganej prokreacji;
- podjętych w ośrodku działaniach zapobiegawczych, mających na celu minimalizację ryzyka zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2;
- dobrych praktykach, mających na celu ograniczenie ryzyka zakażenia SARS-CoV-2 u pacjenta w trakcie leczenia i podczas ciąży.

Rzetelna informacja w w/w aspektach winna być niezbędnym elementem procesu wyrażenia przez pacjentów świadomej zgody na przystąpienie do procedury medycznie wspomaganej prokreacji.

W związku z obciążeniem psychicznym i stresem, jaki towarzyszyć może wielu parom decydującym się na leczenie w czasie epidemii COVID-19 oraz kobietom ciężarnym, dobrą praktyką jest objęcie pacjentów wsparciem psychologicznym w ośrodku medycznie wspomaganej prokreacji lub pomoc w uzyskaniu tej formy wsparcia poza ośrodkiem.

Polskie Towarzystwo Medycyny Rozrodu i Embriologii, Sekcja Płodności i Niepłodności Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników oraz Krajowy Konsultant w dziedzinie Endokrynologii Ginekologicznej i Rozrodczości współpracują naukowo z międzynarodowymi towarzystwami naukowymi: ESHRE, ASRM i IFFS, aby zbierać dane pozwalające zwiększyć wiedzę naukowców i lekarzy na temat wpływu wirusa SARS-CoV-2 na rozród, ciążę, płód i zdrowie noworodka w trosce o obecne i przyszłe pokolenia.

Apelujemy o zgłaszanie wszystkich przypadków zakażenia u swoich pacjentów poprzez platformę: <https://nl.surveymonkey.com/r/COVID19ART>. Dane zbierane są anonimowo, a uzyskane informacje pomogą w uzyskaniu odpowiedzi na kluczowe pytania dotyczące wpływu COVID-19 na gamety i tkanki rozrodcze, przebieg ciąży u pacjentek zakażonych podczas pandemii oraz ocenę zdrowia matek i noworodków.

Autorzy: prof. dr hab. n. med. Rafał Kurzawa, prof. dr hab. n. med. Robert Spaczyński, dr n. med. Anna Janicka, lek. Katarzyna Koziół, dr hab. n. biol. Joanna Liss, prof. dr hab. n. med. Krzysztof Łukaszuk, dr Agnieszka Nowak, prof. dr hab. n. med. Michał Radwan

Piśmiennictwo:

1. <http://www.ptmrie.org.pl/akty-prawne-i-rekomendacje-art/rekomendacje/>
2. <https://spin.edu.pl/wytyczne-do-stworzenia-wewnetrznych-procedur-bezpieczenstwa-epidemicznego-z-dnia-30-04-2020r-w-osrodkach-medycznie-wspomaganej-prokreacji/>
3. <https://www.focusonreproduction.eu/article/ESHRE-News-COVID19>
4. <https://www.eshre.eu/covid19wg>
5. <https://www.asrm.org/news-and-publications/covid-19/statements/patient-management-and-clinical-recommendations-during-the-coronavirus-covid-19-pandemic/>
6. <https://www.asrm.org/globalassets/asrm/asrm-content/news-and-publications/covid-19/covidtaskforceupdate9.pdf>
7. Raschetti R, Vivanti AJ, Vauloup-Fellous C, et al. Synthesis and systematic review of reported neonatal SARS-CoV-2 infections. Nature Communications 2020; 11: 5164.